

РІДНА ЦЕРКВА

БЮЛЕТЕНЬ БРАЦТВА ОБОРОНИ РІДНОЇ ЦЕРКВИ

UKRAINIAN CHURCH

BULLETIN OF THE UKRAINIAN CHURCH DEFENCE BROTHERHOOD

Число 1, Рік IV.

ВІННІПЕГ, МАН., КВІТЕНЬ, 1939.

Winnipeg, Man., April 1939.

Vol. IV, No. 1.

ЩО СУД ВИРІШИВ?

Хочемо коротенько представити читачам, що судді вирішили в церковній справі. Подаємо найважливіші з рішень:

1) Суд вирішив, що цього процесу о. Маєвського є виключно духовна справа, в якій жадні д.часні або маєткові справи не були зачеплені, і тому суд не міг дати заборони проти о. Маєвського і тростів соборної громади, щоб він не міг далі в ній служити як священник.

2) Суд вирішив, що доміняльна корпорація Церкви існує тільки для дочасних або маєткових цілей Церкви і що тільки ті церковні громади належать до корпорації, які засідали до консисторії спеціальні резолюції прислані чартером і дістали від консисторії сертифікат при належності до корпорації, і що всі другі громади, існують самостійно поза корпорацією, хоч вони можуть належати до Церкви як духовної інституції.

3) Це Українська Православна Церква в Канаді як духовна інституція існує окремо від корпорації і що та Церква має цілу повноту духовної юрисдикції, і що корпорація не має духовної юрисдикції.

4) Що Українська Православна Церква в Канаді є в духовній зв'язі з Українською Автокефальною Православною Церквою на Україні як з матірною Церквою.

5) Що о. П. Маєвський є дійсним священником Української Автокефальної Православної Церкви, а тим самим дійсним священником Української Православної Церкви в Канаді як духовної інституції, хоч він не є священником корпорації.

6) Судді також підчеркнули, що адвокати консисторії самі признали в своїх аргументах, що о. Маєвський був виключений тільки з корпорації і що таке виключення не порушує його священничого сану в жадній Церкві, тільки в самій корпорації.

7) Що соборна громада є автономна або незалежна в духовних справах від корпорації і що вона може тримати о. Маєвського як свого священника так довго, як їй захочеться.

8) Що трости соборної громади не мають нічого спільного з духовними справами громади і що до них не належить ані відправлення ані відправлення священника.

9) Суд відкинув позов корпорації і пп. Богоноса і Бугери і одобрив апель о. Маєвського і тростів соборної громади і признав їм кошти позову і апелю; суд також відкинув контрпозив о. Маєвського але без коштів, тому що на той контрпозив адвокати о. Маєвського не настоювали і тому що не було жадного переслухання в справі контрпозиву, то не було вказано перед судом, що о. Маєвський потерпів яку дійсну шкоду, бо соборна громада постійно тримала його як священника.

ВСІМ ЧЛЕНАМ БРАЦТВА ОБОРОНИ РІДНОЇ ЦЕРКВИ, ЧИТАЧАМ РІДНОЇ ЦЕРКВИ І ВСІМ ЧЛЕНАМ І ПРИХИЛЬНИКАМ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ
БАЖАЄМО
ВЕСЕЛИХ СВЯТ ВЕЛИКОДНЯ,
ХРИСТОС ВОСКРЕС!

ЗАКЛИК

Розправа в висшій і апеляційній суді в справі о. Маєвського спричинила для соборної громади вже около два тисячі доларів коштів. Розправа вже тягнеться близько два роки. Соборна громада мусить оплачувати кошти адвокатів Бермана і Ламонта, з котрими працював адв. Свистун, як також кошти багато переводів різних документів потрібних для суду і для адвокатів.

Це завеликий тягар для самої соборної громади, бо в цій розправі вирішені були питання важні не тільки для соборної громади й о. Маєвського, але для цілої нашої церкви, головно для різних церковних громад.

Соборна громада в цім процесі обороняла те становище, на якому стало Брацтво Оборони Рідної Церкви, становище, на якому став Пятій Собор нашої Церкви в Америці і на якому в Америці стоїть наш о. Владика, становище, проти якого твердо став о. Савчук а під його а також уривок листа метрополита в (Докінчення на ст. 10):

СЛУЖБА БОЖА ЧЕРЕЗ РАДІО

В. провідну неділю, 16 квітня 1939 буде передана з Українського Православного Собору в Вінніпегу через стацію SKU Вінніпег, від год. 9.30 до год. 11-ої перед полуднем (вініпеський час) Служба Божя зо співами укладу Леонтовича. Службу Божу відслужить о. Петро Маєвський, настоятель Собору. Співати буде мішаний хор Собору під управою п. Василя Свистуна. Хор відспіває також кілька воскресних (великодних) пісень.

Як звичайно передача є злучена з великими коштами. Тому уряд Собору просить всіх слухачів ласкаво зарядити на місцях збірки і жертви на кошти покриття передачі і на підтримку Собору.

Збірки і жертви слати на адресу:

UKRAINIAN ORTHODOX
CATHEDRAL

820 Burrows Ave., Winnipeg, Man.

О. МАЄВСЬКИЙ І СОБОРНА ГРОМАДА ВИГРАЛИ АПЕЛЬ

В понеділок, 13 березня, апеляційний суд Манітоби дав своє рішення, яким усі п'ять суддів одобрили апель о. Петра Маєвського і Тростів Українського Православного Собору у Вінніпегу проти заводу судді Денована, який забороняв о. Маєвському далі правити в Соборі, а тростям Собору забороняв далі тримати в Соборі о. Маєвського як священника. Той засуд зівстав уневажнений апеляційним судом. Апеляційний суд також признав о. Маєвському і Тростям Собору судові кошти і що їх мають заплатити доміняльна корпорація Української Православної Церкви й позиваючі Йосип Богонос і Григорій Бугера. Рівночасно суд відкинув контрпозив о. Маєвського, в яким він домагався грошевого відшкодування, але з застереженням, що о. Маєвський не має платити жадних судових коштів у зв'язку з тим контрпозивом.

Рішення суду запало в користь о. Маєвського і Соборної Громади голосами всіх п'яток суддів. Ре ультат рішення суду означає, що о. Маєвський далі може без жадних перешкод співняти всі священничі функції в Українському Православному Соборі у Вінніпегу, а соборна громада має право без жадних перешкод далі тримати о. Маєвського як пароху Собору.

Трьох суддів, а то суддя Денніставн, суддя Труман і суддя Робсон, дали на письмі свої думки або причини ("різонс") для судового рішення, а два другі судді, цебо головний суддя Прендергест і суддя Річардс, згодилися щодо результату судового виреку і всі п'ять суддів одобрили апель о. Маєвського і тростів соборної громади.

Всі судді згодилися на той самий вирок але не однаковими дорогами дійшли до своїх рішень.

Суддя Робсон опер своє рішення готовно на тім, що, по його думці, церковний суд над о. Маєвським не був переведений справедливо й що одиноким дійсним свідком на тім суді був о. Савчук, який рівночасно був і прокуратором проти о. Маєвського.

Судді Денніставн і Труман оперли свої рішення на тому, що доміняльна корпорація Української Православної Церкви не має права вдаватись до цивільного суду, щоб той затвердив вирок церковного суду і дав судову заборону о. Маєвському далі співняти священничі обовязки в Соборній парохії, а рівночасно, щоб суд дав заборону проти Соборної Громади тримати далі о. Маєвського як священника, бо виключення з священства є справою виключно духовною, що в теперішній справі ніякі цивільні пра (Продовження на ст. 2),

ОТЕЦЬ МАЄВСЬКИЙ І СОБОРНА ГРОМАДА ВИГРАЛИ АПЕЛЬ.

(Продовження зі ст. 1-ої).

ва доміняльна корпорація не є порушені або зачеплені, бо маєток Собору є власністю соборної громади, а до того доміняльна корпорація існує виключно в цілях дочасних, маєткових, а не в цілях духовних, і виключення священника тих цілей не порушує.

Судді Денніставн і Робсон вирішують ясно, що корпорація існує тільки для дочасних, маєткових цілей і що вона існує окремо від церкви як такої. Суддя Труман також клопиться до такої думки, хоч остаточного рішення в тім не робить. Значить судді вповні підтримали думку в тій справі адвокатів оборони. Це є переважне рішення для всіх вірних Української Православної Церкви і її церковних громад.

Важне також для всіх вірних і прихильників Української Православної Церкви є те, що всі три судді, які видали свої опінії на письмі, підчеркнули це дуже виразно, що Українська Православна Церква в Канаді є в зв'язку з Українською Автокефальною Православною Церквою на Україні, яку судді називають "матірною Церквою" Української Православної Церкви в Канаді. Суддя Труман наводить протокол з Четвертого Собору в Їорктоні, де написано, що від того Собору Українська Православна Церква в Канаді стала частиною Української Автокефальної Православної Церкви на Україні.

Дальше всі судді вирішили що о. Маєвський є законним православним священником. Цікаве те, що адвокати Гіп і Арсеніч на переслуханні апелю також признали, що о. Маєвський є законним священником (хоч Вістник і УГолос це постійно заперечували), але що він не є священником доміняльної корпорації. Те саме однак твердили також адвокати о. Маєвського, які заняли становище, що о. Маєвський є священником Української Православної Церкви в Канаді в зв'язку з Українською Автокефальною Церквою, а не є священником корпорації.

Судді признають, що раз о. Маєвський є священником Української Автокефальної Церкви на Україні, то тим самим є він і повноправним священником Української Греко Православної Церкви в Канаді, яка існує окремо від корпорації тої Церкви, корпорації, що існує виключно для маєткових, дочасних цілей, а не для духовних цілей. о. Маєвський не є священником корпорації, або корпоративної Церкви, але є священником вільної, неінкорпоративної Української Православної Церкви в Канаді.

Два судді піддають острій критиці процедуру церковного суду над о. Маєвським, а головню поступування о. Савчука, а суддя Денніставн зокрема підкреслює, що той церковний суд не відбувся згідно з церковними канонами і що о. Маєвському не закинено нічого неморального, або якоїсь ересі або схизми, ані взагалі нічого дійсно злого й що, як найбільш його провини, йому закинено передачу Служби Божої через радіо, його нехотівське відношення до єпископа і його кореспонденцію з церковними достойниками. Суддя Денніставн дальше підкреслює, що засуд церковного суду був надмірно строгий і драстичний. Суддя Робсон уважає той засуд і цілу процедуру церковного суду несправедливими, а про о. Савчука говорить, що він відносився до о. Маєвського з ненавистю.

Всі три судді признають, що доміняльна корпорація не мала права подавати трости Соборній Громаді, які є провінційальною корпорацією, що не має нічого спільного з доміняльною корпорацією церкви. Крім того суддя Робсон рішає, що Соборна Громада не є частиною доміняльної корпорації для жадних цілей. Другі судді тієї справи не вирішують, хоч висказують деякі думки про це. Цікаво, що суддя Труман висказує ось таку опінію:

"Позиваюча корпорація не виключила і не екскомунікувала Соборної Громади за її становище, яке вона заняла одностайно, за винятком одного члена. Колиб корпорація це навіть і зробила (значить виключила її екскомунікувала Громаду), то громада могла б дальше існувати як свобідна церква поза заінкорпоративану церквою і могла б правдоподібно іастоякувати на тім, що вона дальше є в зв'язку з її духовною матірною церквою (цебто Українською Автокефальною Церквою) і що корпорація в такім зв'язку не є. Ані корпорація ані суд не могли б нічого зробити в такім випадку. Становище о. Маєвського є таке саме. Він був священником Церкви на Україні й я узнаю, що він ним дальше є. Хоч корпорація його виключила, йому не можна заборонити через судову заборону (інджонкшен) правити в Соборній церкві так довго, як автономній громаді тієї церкви сподобається користати з його услуг."

Судді підчеркують, що соборна громада не виступає проти первісної основи Церкви, коли вона тримає о. Маєвського як свого священника, тому що він є дійсним православним священником, і то священником Української Православної Церкви в Канаді, титулом того, що він є священником матірної Церкви, Української Автокефальної Православної Церкви, і по думці судді Трумана соборна громада може тримати о. Маєвського так довго, як вона сама захоче, і що в цій справі доміняльна корпорація не могла б нічого вдіяти соборній громаді, навіть якщо вона ту громаду суспендувала, або екскомунікувала.

Опінії суддів сходяться цілковито з становищем, яке в цій справі занимали і дальше займають Соборна Громада й о. Маєвський. Це є те саме становище, яке заняв також П'ятий Собор нашої Церкви в Америці. Це є те саме становище, яке займає і наш єпископ в Америці, себто становище, яке є оперте на єдності нашої Церкви з Київською Церквою. Однак в Канаді під диктатом о. Савчука єпископ того становища відрикається і по волі тогож о. Савчука з Канаді єпископ стоїть на становищі царгородським:

В зв'язку з відкиненням контрпозиву о. Маєвського слід підчеркнути таке:

Як вже суддя Денніставн зазначає в своїм рішенню, о. Маєвський не настоював на контрпозиві. Треба запам'ятати, що через перервання розправи суддею Донованом (в суді Королівської Лави), о. Маєвський ані трости соборної громади не могли поставити своїх свідків. В аргументі перед апеляційним судом адвокат п. В. Свистун заявив, що о. Маєвський не настоює на контрпозиві. Тому то апеляційний суд відкинув контрпозив але без коштів. Відкинення контрпозиву, в яким між іншим була просьба, щоб суд дав декларацію, що о. Маєвський є правним священником Української Православної Церкви, зовсім не означає, що суд присудив, що о. Маєвський таким

священником не є, бо ж суд вирішив вже в головнім позві, що о. Маєвський таким священником є. Не настоючи на контрпозиві, в яким була просьба до суду з вирішення, що єпископ перестав бути єпископом через зрвання зносин з Києвом і через намагане нав'язання зносин з царгородським патріархом, о. Маєвський дав доказ, що він не хоче, щоб хто будь був викинений з Церкви. За те противна сторона своїм цілим позвом ясно показала, що їй розходиться о ніщо інше тільки о викинення о. Маєвського і то тому тільки, що він став твердо на київським становищі нашої Церкви, в чім він дістав сильну підтримку соборної парафії.

Офіціальним дорадником (солісітором) соборної громади і о. Маєвського спочатку буд адвокат Г. А. Бергман, К. С., а пізнійше адвокат П. С. Ламонт, К. С. На суді з п. Ламонтом виступав адвокат В. Свистун, який понів ливину частину приготування оборони, але який як член соборної громади і як конечний свідок для о. Маєвського і соборної громади не міг виступати також як солісітор.

ХТО ПИСАВ ПРАВДУ ПРО КОРПОРАЦІЮ?

Вірні і прихильники нашої Церкви знають дуже докладно становище, яке ми заняли до доміняльної корпорації Церкви. Знають вони також те, як представляли ту корпорацію консисторія, Вістник і У. Голос. Ми писали все, що доміняльна корпорація Церкви не має нічого спільного з духовними справами Церкви; що вона існує тільки для дочасних або матеріяльних цілей; що громади, які не підписали спеціальної резолюції і не дістали сертифікату від корпорації, не належать до корпорації, але існують самостійно або незалежно від корпорації; що соборна громада є такою громадою, яка не є в складі корпорації; що Церква як духовна інституція існує окремо від корпорації; що корпорація не має нічого спільного з висвячуванням, назначуванням і усунуванням священників Церкви; що о. Маєвський є священником Української Греко Православної Церкви в Канаді, але це не означає, що він мусить бути священником корпорації; хоч він має певні права в тій корпорації на основі самого його становища як священника Церкви.

Апеляційний суд підтвердив це наше становище. Немає найменшого сумніву, що всі судді вирішили, що виключення священника є справою духовною а не дочасною і що корпорація не мала найменшого права до такого виключення. Судді також вирішили, що соборна громада не входить в склад корпорації, бо не підписала жадних резолюцій в тій справі. Суддя Денніставн зазначив, що соборна громада зробила деякі другі кроки, які моглиб зробити її частиною корпорації але тільки в дочасних а не духовних справах, однак він рівночасно зазначив, що того питання він не вирішує. А суддя Робсон виразно рішив, що соборна громада ніколи не була і не є частиною корпорації.

Хто дістане це число Рідної Церкви, хай вишле за него належність — 10 центів від числа.

Адреса Браутва:
Ukrainian Church Defence Brotherhood
606 McArthur Bldg. Winnipeg, Man.

РІШЕННЯ СУДДІВ АПЕЛЯЦІЙНОГО СУДУ

(Рішення судді Робсона подане майже в цілості, а других двох суддів в скороченню).

РІШЕННЯ П. СУДДІ РОБСОНА.

"Це є церковна справа, як це видно з самої назви, і вона відноситься до українських людей.

В квітні 1937 відбувся в будинку церкви св. Михаїла в Вінніпегу церковний суд. Це була розправа з приводу мнених церковних переступів.

Обжаловуючі сторони були (1) єпископ або архієпископ Теодорович з Української Греко-Православної Церкви і (2) "консисторія" той же церкви. Обжалованим був священник Петро Маєвський, який тоді був священником парафії Українського Греко-Православного Собору св. Покрови в Вінніпегу.

Парафія була також повідомлена. Ані священник ані парафія не явились (на церк. суді), ані не були там зареєстровані.

Були там два ряди обжалованих: від консисторії і від єпископа. Було два обжаловання від консисторії, іменно, що о. Маєвський зігнував тимчасову суспензу видану проти него і даліше правив як священник. Обжаловання від єпископа були, вкортці, що о. Маєвський передавав Службу Божу проти розпорядку і переводив загальну сповідь, також що він не слухав єпископа і не відносився до него з повагою, словом, що він показував за багато самостійності в загальних церковних справах. Це подаю в скороченню, однак думаю, що для теперішньої цілі це вистарчає. Я повиненби пояснити, що Архієпископ Теодорович є єпископом Канадської Церкви, але його єпископат простягається над Українською Греко-Православною Церквою в Злучених Державах, може й деінде. Його резиденція є в Філадельфії. Він перебуває в Канаді через деякий час в році. В його неприємності є адміністратор, Всч. о. С. В. Савчук.

Суд для переслухання цієї церковної справи складався з трьох "суддів": священника Української Греко-Православної Церкви з Монреаля, ще одного священника й одного мирянина з Алберти. Виглядає, що є добрий протокол з тої розправи... є запротоколовано, що "президент консисторії, адміністратор Укр. Гр. Прав. Церкви в Канаді (Всч. о. С. В. Савчук) займав місце по правій стороні близько сцени в галі." о. Савчук заявив, що на суді він буде брати участь як репрезентант єпископа; як репрезентант консисторії; і як свідок; і він попросив, щоб судді його записягнули. Так отже о. Савчук, помішник єпископа, був в той самий час і прокуратором і свідком проти о. Маєвського. о. Маєвський запротестував на письмі, що тимчасова суспенза була неправна; також було донесено, що він сказав, що "суд" не був безсторонній.

Поки переслухання почалось, попросено особи, які не були заінтересовані в розправі, щоб вони забрались. Кількох забралось спокійно. Один був злосний з нього приводу. Пізніше допущено всіх.

Було двох свідків, які свідчили про релігійні відправи; поскільки я бачу, їх свідчення не зробило священникові (о. М.) жалної шкоди. В дійсності свідком був о. Савчук.

Думаю, що треба мені відійти трохи набік, щоб передати атмосферу сего (церковного) суду. Не легко це зробити

з свіденції (поданих там доказів), але виглядає, що суд був кульмінаційною точкою великого непорозуміння двох груп. В 1918 році українці зійшлися в великому числі в Саскатуні і оголосили там декларацію автономії церковних громад. (Екзібіт 34) Поскільки розходилося о звязки з рідним краєм, то ті українці пізніше заявили, що вони є в звязку з Українською Автокефальною Православною Церквою. З другої сторони єпископ Теодорович поробив кроки для злуки з другою Українською Церквою, яка мала відмінну доктрину і відмінну форму управління, і старався створити велике церковне тіло по цім боці Атлантику, але під духовним головенством царгородського патріярха. Для мене є ясно, що проти такого призначення запротестували переважно українські миряне... Нема причини продовжувати дискусію, однак мені виглядає, що ці імігранти високо оцінювали свободу діяння, яка є забезпечена в цій країні, і вирішили з тої свободи скористати. Парафія св. Покрови очевидно була демократичного духа і о. Маєвський був разом з нею того самого духа. Він пішов так далеко, що зачав переписку з своїм знакомим, який був тоді або передше митрополитом Української Автокефальної Церкви.

Думка мати окремого єпископа для Канади була тут дискутована і о. Маєвський написав про цю справу до свого приятеля. Він цього не закривав, але коли воно виявилось, йому зараховано було це як провину проти єпископа Теодоровича. Однак о. Маєвському закидають також як серйозну провину, що він взагалі писав до старого краю про яку будь справу. Це є дивне обжалування, коли зважити, що тільки кілька років тому, як він заявив своє бажання приїхати до Америки, о. Савчук на просьбу єпископа написав до него, щоб він приїхав до цього краю.

Так отже непорозуміння зростало, й остаточно о. Маєвського обжаловано, що він був нельюбальний, тому що не привів своєї парафії до згоди з цілою Церквою, в дійсності з Архієпископом і Консисторією...

Але вернім до церковного суду. о. Савчук представив справу; сказати, що він виказав ненависть до о. Маєвського, це — ще дуже лагідно. Його (о. С.) промова, чи промови, — це було радше повторювання обжалувань а не подавання доказів на оскарження. Він досягнув верхка, коли без жадного нотісу дія о. Маєвського зробив оскарження, що о. Маєвський втік з Києва, "коли там йому стало за гарячо" і забрався до Польщі. Це було сказано, коли о. Савчук давав свої свідчення і, тому що це було обтяженням оскаржень, воно могло мати вплив на суд, який не складався з правників. Якби о. Маєвський знав був, що таке оскарження-малоб бути зроблене проти него, він бувби не стояв з боку. Не можна сказати, що це останнє оскарження не настроїло суддів проти обжалованого (о. М.)...

Суд (церковний) вирішив, що о. Маєвський був винен відносно всіх оскаржень, а скоро потім Архієп. Теодорович, як єпископ Української Греко-Православної Церкви в Канаді, формальним засудом виключив о. Маєвського з ряду священників і членів Церкви і заявив, що він не мав права вважати себе більше ні

священником ні членом Церкви і не міг сповняти функцій священника, а даліше архієпископ попросив консисторію, щоб повідомила про це рішення визнаців згаданої Церкви.

Але парафія св. Покрови в Вінніпегу, в якій о. Маєвський даліше правив, зігнувала той засуд і о. Маєвський даліше правив як священник.

Пізніше до суду внесла справу (позов) корпорація знана як Українська Греко-Православна Церква в Канаді і двома мніми членами парафії св. Покрови, і то проти парафії і о. Маєвського, щоб дістати судову заборону (інджонкшен), яка далаб правну силу виключенню (о. М.). Розправа відбулась перед п. суддею Донованом, який пізніше дав засуд, що ним о. Маєвському заборонено було правити в соборі; записвані трести дістали заборону дозволяти даліше о. Маєвському правити; о. Маєвському заборонено було вживати антиміс, який він мав звернути позиваючій корпорації; відкинений був контрпозив записваного о. Маєвського, в якій він просив о. Маєвського, що його священничий сан є незмінним; позиваючі сторони дістали кошта проти записваних без огляду на статутове обмеження.

Записвані внесли відклик.

Наслідок засуду, проти якого є нинішній відклик, є просто потвердити вирок виключення проголошений єпископом Теодоровичем і надати правосильність тому вироківі засобами Суду Королівської Лави. Тим засудом і тою судовою заборонаю є нарушене цивільне право контракту між о. Маєвським і парафією.

Я узглядняю апель по тій причині, що мнимий суд (церковний) не був справливо переведений проти оскарженого (о. М.).

Мене скріпляє в цьому ось що: В своїому додатковому аргументі респонденти (т. є. церковна корпорація, Богенос і Бугера) кажуть таке відносно о. Маєвського:

"Адвокати респондентів дістали уповноваження зробити ось таку загальну заввагу відносно цього сумного процесу.

Поза окремі акти, щодо яких є скарга, характер і здібности о. Маєвського не були ніколи квестіоновані ані єпископом ані кимбудь з властей респондентів (т. є. консисторії), і його вартість взагалі як здобуток для добра церкви як цілості була належно і вповні признана цілий час респондентами; як також була признана загальна праця соборної парафії і її надзвичайна важність як центральної і соборної парафії для будучности церкви. Тільки таким признанням і якнайкращою доброю волею супроти о. Маєвського руководили і даліше руководяться церковні власти. Вони переконані, що одинока серйозна квестія, про яку розходитьсь в цій цілій справі, є квестія основної єдності в церкві, порядку і дисципліни."

Цій заяві цілком перечить острій тон того, хто виступав як прскоратор, і ця заява повинна була бути дана до відома (церковним) суддям, так, щоб вони могли діяти "відповідно до звичайних принципів справедливости..."

(Продовження на ст. 5).

РІДНА ЦЕРКВА

Видає Брацтво Оборони Рідної Церкви в Вінніпегу.

Передплата — \$1.00 річно.

Ціна нинішнього числа 10 ц.

Кореспонденцію адресуйте:

**UKRAINIAN CHURCH,
606 McArthur Bldg., Winnipeg, Man.**

UKRAINIAN CHURCH

Published by the Ukrainian Church Defence Brotherhood at Winnipeg.

Subscription \$1.00 yearly.

Price of the present issue 10c. a copy.

All communications address to

**UKRAINIAN CHURCH,
606 McArthur Bldg., Winnipeg, Man.**

ЯКИЙ ВИХІД?

Апеляційний суд вирішив багато справ зв'язку з непорозумінням в нашій Церкві. Суд вивинив також багато дечого, що було неясним для деяких членів Церкви. В головному суд підтримав становище, яке заняли Брацтво Оборони Рідної Церкви, сесорна громада й о. Маєвський. Це є становище П'ятого Собору нашої Церкви в Америці. **Це було також ставище цілої нашої Церкви перед т. зв. Семиим Собором.**

Однак ми далекі від того, щоб твердити, що суд усунув всі причини до непорозуміння в Церкві. Суд тільки вказав на ті причини, а усунення їх лишив таки нас самих, членів Української Православної Церкви. Суддя Денністанн сказав дуже розумне слово, коли підчеркнув, що такі непорозуміння, (в нашій випадку між корпорацією і тими, які вважають себе членами церкви але не членами корпорації); приносять більше шкоди як добра для церкви. Він завзиває обі сторони до згоди. **І така згода повинна і мусить наступити.**

Але на якій основі, питає дехто? **Очевидно на основі, вказаній самим судом.** Суд узнав, що наша Церква є в духовній злуці з Київською Церквою і що непорозуміння настало в церкві, кели ту злуку дехто хотів знищити, намагаючись навязати зносини з царгородським патріархом. Намагання навязати ті зносини не довели до жадного результату, перше, з причини сильного протесту проти того Брацтва Оборони Рідної Церкви і сесорної громади з о. Маєвським, друге, з причини, що проти тих зносин за протестувала ціла Американська Церква на своїм п'ятім соборі. В Америці наш єпископ, а з ним і ціла Церква, стоять виразно на київським становищі. В Канаді єпископ мусить робити те, що наказує йому о. Савчук і його сателіти. Одно є ясне: **Перед семиим собором ціла наша Церква була одностайна щодо своєї звязи з Києвом.** Клопоти настали тоді, коли в Америці через угоду з жуківцями єпископ старався навязати ті нещасні зносини з Царгородом. **З угоди з жуківцями не вийшло нічого. Не вийшло нічого і з "канонічного оформлення єпископату" Владика, бо патріарх не зволив навіть відповісти на меморандум єпископа.** Ціла та сумної слави угода з жуківцями (і все те, що прийшло за нею), тільки нанесла клопоти на цілу нашу Церкву; поділила Церкву на два табори; зробила затятих ворогів з членів тої самої Церкви; сплинула розріст Церкви на довгі роки, а ворогам її дала батіг в руки і нагоду до клин і насмішок. **Замість зростати, Церква зачала ослабати.**

Фінансове положення священників стало багато гіршим, бо в ряди священників прибуло кілька нових осіб, а членство ледви чи зросло, коли фактично не змало.

І для кого з цього користь? Певно, що не для Церкви. Нерозумно битись за те, що було — минулось. Угода з жуківцями і зносини з патріархом були — минулись.

Суд став виразно на становищу сесорної громади й о. Маєвського щодо всіх головніших причин розколу в церкві. Це мусить признати протівна сторона. Пощо дурити себе, що вони є інакше. Не признавати цього значить показати тільки свою маленькість і слабкість.

Сесорна громада з о. Маєвським, а з ними також і Брацтво Оборони Рідної Церкви, стоять на автокефальному становищі Церкви і на тих всіх канонічних принципах, які були признані обома протівними сторонами в "Тексті Порозуміння" між Брацтвом і Консисторією в грудні 1935. **Ті принципи живі і нині.** Вони не вмерли так як угода з жуківцями і зносини з патріархом. Іх тільки старались поховати до гробу ті, яким врілось, що вони є ціла Церква.

Суд зробив для нас ще одну велику прислугу. Він вивинив дійсний характер доміняльної корпорації. Суд виказав, що корпорація є тільки для дочасних або маєткових цілей церкви. З тим всі мусять погодитись.

Суд узнав також, що громади нашої Церкви є автономні. Такі й вони мають бути, бо так рішено вже в першій резолюції основників Церкви ще в 1918 році. Заводити в нашій Церкві католицькі порядки або порядки старо-російської церкви не можна, бо наша Церква є соборноправна а громади її є автономні. Наша Церква опирається на вірі, канонах і певних основних принципах, які для нас на стільки дорогі, що вже чотири роки провадиться за них боротьба.

Сесорна громада з о. Маєвським вважають себе громадою Української Православної Церкви в Канаді, як духовної інституції, що існує окремо від корпорації і що має повноту духовної юрисдикції. Це є Церква, від імені якої мають бути скликувані і перепроваджувати собори в справах духовних, бо корпорація не має до того права. З тим треба погодитись всім, без огляду на це, дехто стояв до тепер.

Сесорна громада й о. Маєвський помиме всяких нападів на них зо сторони консисторії і Вістника, а головню зо сторони трьох членів консисторії, то є оо. Савчука і Кудрика і світського члена Мир. Стечишина, не хочуть зривати з Церквою. Вони хочуть оставати в гармонії з цілою Церквою. Вони вірять, що вони були в такій гармонії з цілою Церквою навіть дотепер, бо непорозуміння були не між ними і Церквою, але між ними і Корпорацією.

Сесорна громада з о. Маєвським вірять, що до суду ніколи не булоб прийшло, якби не о. Савчук; що о. Савчук є головним виновником розколу в Церкві, бо він зломив порозуміння з Брацтвом Оборони Рідної Церкви, порозуміння, яке самий підписав від імені консисторії; що о. Савчук став причиною розколу головню тому, що став на неправдивім канонічним становищу Церкви і хотів цілу Церкву поставити на те становище.

Ми думаємо, що найкращою розв'язкою булоб як найскорше скликання надзвичайного собору Церкви, але не собору корпорації. На такім соборі теперішнє непорозуміння повинноб бути усунене. З огляду на це, що в нас не існує дійс-

ного центрального духовного органу Церкви, як такої, що існує окремо від корпорації, (бо консисторія є тільки центральним органом корпорації), найкраще булоб, якби собор був скликаний самим нашим єпископом. Консисторія корпорації не має права такого собору скликати, бо корпорація немає духовної юрисдикції. Єпископ як відповідальний за добро Церкви, повинен в теперішній виімковій ситуації такої надзвичайній собор скликати як найскорше. Єпископу буде як найзручніше такої собор скликати і на нім він не потребує займатися відмінного становища від того, яке він офіційно займає в американській Церкві; становище це є виявлене в резолюціях п'ятого собору тої Церкви. З огляду на добро цілої Церкви він повинен зайняти те саме становище і в Канаді, не оцядаючись на думки, бажання і диктат о. Савчука, який вже на стільки зрісся з думкою, що він цілком від єпископа незалежний, що англійським часописам дозволяє титулувати себе "бішопом."

Єпископ знає, до чого довела угода з жуківцями. Його авторитету вона не скріпила, його єпископського достоїнства вона не підвищила. Єпископ знає також, що його меморандум до патріарха залишається без відповіді і до нині. І жадного визнання він від патріарха не дістав, але й жадного визнання він від патріарха не потребує. Єпископові була поручена Канадійська Церква не тільки сесором в Поктоні в 1924 році, але й Всеукраїнською Православною Церквою Радою і київським митрополитом. Єпископ повинен зрозуміти свій обов'язок проти Церкви нині. Коли він такого зрозуміння не викаже, то ціла Церква, і він з нею, потерплять.

Кошт сесору не повинен нас відстрашувати. Ми пропонуємо надзвичайній собор Церкви ще в 1935, але нам консисторія відповіла: "Собор — це коштовна річ." Нині церковний процес коштує вже обі сторони кілька тисячів доларів, а сесор бувби коштував пару сот. А кілька Церкви страждала! А кілька священники особисто стратили, наражуючи себе і свої ролли на ріжні невгоди а навіть терпіння.

Ми подаємо що пропонуємо як найкращій вірі. Хочемо вірити, що в великій більшості членів нашої Церкви, а головню в священників і в єпископа, є добра воля. Брацтво Оборони Рідної Церкви, сесорна громада й о. Маєвський, зроблять від себе все, що можливе, щоб такий собор був успішний, але це має бути собор Церкви, не собор корпорації.

Слово тепер за другими.

Кінчимо з вірою, що настрій найбільшого свята, свята Великодня, свята воскресного Христа, свята побіди життя над смертю, буде також побідою згоди й єдності над п'єзгодою і ворогуванням в нашій Церкві!

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

ЗАГАЛЬНА СПОВІДЬ В СОБОРІ.

В квітну неділю відбулась дуже торжественно загальна сповідь. До св. сповіді і причастя приступило поверх 300 осіб. Сповідь, Служба Божа і Причастя забрали п'ять годин, т. є. від 10-ої год. рано до 3-ої по полудні. В великодню суботу в Соборі буде переведена знов загальна сповідь. Сповідь дітей була в пятницю перед квітнєю неділею.

Висилайте залежність 10 центів за це число. Жертвуйте на пресовий фонд Рідної Церкви.

РІШЕННЯ п. СУДДІ РОБСОНА. (Продовження з ст. 3-ої).

Однак я перейду до інших kwestій.

Позов, в якому розходиться о судові заборони, так як я його читаю, — є цілковито опертий на виключенню (о. Маєвського) через єпископа. Позов не є оснований на яким небудь відступленню від первісної основи ("трост"), для якої є вживаний маєток соборної громади. Засуд єпископа проти священика і громади вичерпує цілковито справу позиваючих. Якщо саме опертя на цей авторитет (єпископа) виглядає тепер як недостаточна правна основа, то вже запізно, по моїй думці, перемінювати цю справу так, щоб це була скарга, що земля парафії є вживання для цілей, які розходяться з первісною основою ("трост"). Це була би вже цілком нова справа.

Очевидно тут нема жадного відступлення від віри. Дверий церкви перед ніким тут не замкано. Не було домагання від кого будь за посіданням (собору) ані заяви, що хтось другий має право до маєтку (Собору). Очевидним є, що парафія робить гармонійний і зрівноважений поступ. Є ще одна важна заява в додатковім аргументі (адвокатів позиваючих):

"Він (о. Маєвський) не був виключений з священства в якій небудь другій церкві поза заїнкорпоровану церкву. Коли він був священиком Київської церкви (так як він твердить) або якої небудь другої церкви взагалі, поза позиваючою церквою, то він таким священиком на дальше лишається. Його загальне висвячення як священика не є порушене цим виключенням. Впрот виключення порушує його сан (як священика) тільки в цій позиваючій церкві."

На скільки можна бачити в цім випадку, то первісна основа ("трост") соборної парафії вимагала якраз такого священика як о. Маєвський, яким він себе представляє і як вони (позиваючі) самі це признають, він таким священиком дальше є, а то священиком Української Греко Православної Церкви. Його спрваджене з Рідної Землі як такого священика, так що до його національності, як і що до його релігії, і як аргумент (адвокатів позиваючих) говорить, він не стратив того первісного важного церковного звязку. Треба додати, що він того звязку не може стратити хоч би єпископ Теодорович незнатичо в тім напрямі міг зробити.

Я думаю, що акт інкорпорації (чартер) позиваючої церкви не змінє цієї ситуації і то без огляду на це, чи запізнана парафія увійшла чи не увійшла в склад позиваючої корпорації. о. Маєвський є на дальше священиком матірньої церкви і тому якраз соборна громада затримує свою первісну основу, як тримає його як священика.

Але погляньмо, що говорить акт інкорпорації (чартер). В позві є твердження, що Укр. Гр. Православна Церква в Канаді є релігійне тіло належно заїнкорпороване чептером 98 Статутів Канади в р. 1929 і що вона має свій головний офіс в місті Вінніпегу. Є також два другі позиваючі, а то Йосиф Богонос з Вінніпегу і Григорій Бугера з Дуфрост, Ман. В позві говорить, що запізнані трости Укр. Греко Православної Собору св. Покрови у Вінніпегу є тіло заїнкорпороване на основі акту про церков-

ні землі, чептер 31, Р. С. М. 1913; що зараз по заїнкорпорованню позиваючої корпорації незаїнкорпорована церква, або тіло, яка до цього часу існувала під тим самим ім'ям як позиваюча корпорація, злилася з позиваючою корпорацією; що в 1925 р. сформувалася запізнана корпорація соборної громади і збудувала для себе Собор як для одної з громад незаїнкорпорованої церкви; що в часі ухвалення домініальної корпорації тростісі соборної громади, як і сама соборна громада, були одною з громад згаданих в чартері позиваючої корпорації і що від того часу соборна громада була і є парафією позиваючої корпорації і підлягає юрисдикції тої корпорації.

Секція 1 чартеру корпорації містить заяву щодо віри і догми церкви, але не подає їх дефініції (т. є. не каже докладно, які вони є). Цілею цієї секції мабуть є показати, яка є первісна основа тих маєтків, які є під чартером. Секція 2-га малаб інкорпорувати всі існуючі громади і виказує, що ціль, для якої корпорація створена, є ось така: "В цілях адміністрації майном і іншими дочасними справами злученими з духовною юрисдикцією згаданої корпорації".

Я не бачу нічого, що вказувало б, що цей чартер дає яку небудь духовну юрисдикцію для корпорації. Про цю справу не треба ширше розводитися. Секція 3-тя говорить про головний офіс. Секція 4-та вичислює добровільні і релігійні цілі і в продовженню згадує таке: "І завідувати в Канаді таким майном, ділами і іншими дочасними правами згаданої Укр. Гр. Православної Церкви в Канаді, які згадана Укр. Гр. Прав. Церква в Канаді може доручити корпорації."

Секція 5-та подає дефініції. Секція 6-та виглядає як суперечна секції другій, бо подає спосіб, в який громади, які тепер існують, або які можуть бути коли будь в будучині зорганізовані, можуть стати частиною корпорації. Секція 7-ма подає національні й теологічні кваліфікації священиків, єпископів і т. д. Секція 8-ма говорить про управу через Консисторію. Секція 9-та надає право ухвалювати статут, і т. д. для різних цілей, з яких одна є: "(а) назначення згідно з тим, що тут сказано, Консисторії для адміністрації управи і контролю майна, діл і інших дочасних справ корпорації." Секція 10-та відноситься до маєткових справ. Секції 11—18 також відносяться до маєткових справ.

Секції 7 і 19, оскільки я бачу, є одинокі, які мають в собі провізії, що відносяться до того, що можна б назвати духовною адміністрацією. Секція 19 говорить, що в випадку неприсутности і т. д. єпископа адміністратор може сповняти обовязки наложени корпорацією на єпископа, наскільки канони церкви дають йому на це право.

Я думаю, що секція 6-та є найважливіша, і що ця локальна (соборна) громада не є цим чартером в своїх домашніх справах піддана під контроль позиваючої корпорації і що в ніякий інший спосіб вона (соборна громада) не стала частиною тої корпорації.

Мені виглядає очевидним з тексту чартеру, що ця корпорація була тільки інструментом (знаряддям) для існуючого релігійного тіла (церкви) того самого імені (то є Укр. Гр. Прав. Церкви в Канаді). Я думаю, що ця корпорація не має нічого спільного з священством ані тайнами, ані релігійними функціями загальної церкви, або якої небудь локаль-

ної парафії.

Позов є опертий виключно на правах корпорації. Я не бачу, де позиваюча корпорація має право духовної дисципліни над священиками або де вона має право скидати їх з священиків або заборонювати якому небудь священикові правити, або якій небудь громаді користати з його услуг як священика. По моїй думці ми не можемо йти поза самий позов, щоб переконатися, чи о. Маєвський міг би бути виключений на основі загальних канонів або правил церкви. Навіть як би це в дійсности і могло бути, що якась дисциплінарна розсправа могла би бути переведена, то на основі перечитання чартеру, я маю думку, що ця корпорація не була основана для того, щоб надавати правну силу таким засудам, (як над о. Маєвським). Дальше я думаю, що статут який корпорація ухвалила (ексцит 6А) іде поза право, яке в тім напрямі є дане чартером.

Додання індивідуальних позиваючих (т. є. Богоноса і Бугера) не поправляє ситуації позиваючих, бо вони займають становиско позиваючої корпорації і не приписують собі якого небудь вищого права як право корпорації.

Думаю також, що подібна помилка є також відносно запізнаної корпорації (тростів Укр. Гр. Прав. Собору св. Покрови). Запізнана корпорація того імені є тільки корпорацією для того, щоб тримати на собі маєток (соборної громади), щоб в той спосіб забезпечити безпереривне наслідство для соборної парафії на її первісній основі. Запізнана корпорація є тільки знаряддям для соборної громади для такої тільки і не іншої цілі, вона не має нічого спільного з релігійними функціями...

Цілковом можливе, що засади декларації з липня 1918 є дійсною первісною основою ("трост"), на якій опирається право соборної громади, і що о. Маєвський мав слухність, коли противився, щоб ті засади були порушені. Я не думаю, що начерк статуту соборної громади, який був представлений о. Савчуком на річних зборах— (і оскільки я знаю, це був тільки начерк)— міг змінити первісну основу ("трост"), яка є фундаментом права набутого ще перед тим начерком статуту, який був предложений зборам соборної громади.

Немає сумніву, що позиваюча корпорація, або о. Савчук в її імені, довели до того, що о. Маєвський стратив привілей давати шлюби. Як цивільна влада прийшла до того, щоб на це дозволити, може дати почин до досить інтересного досліду. Вони також позбавили о. Маєвського привілею, який залізници дають місіонерам. Це поступовання виглядає дивним ввиду того, що вони самі признають, що він дальше є священиком Укр. Церкви взагалі і що вони самі признають його такий добрий характер...

Я думаю, що в цю справу не треба було вводити старих церковних канонів і що жадних коштів відносно таких канонів не треба признати, а навіть як би ті канони мали яке небудь відношення до цієї справи, то все таки вони не були доказані...

Я думаю, що апель запізнаних повинен бути узгляднений з коштами і що позов повинен бути відкинений відносно обох запізнаних з коштами. Контрпозов повинен бути відкинений без коштів, але без вирішення що до справ, які там є піднесені, з внімком тих справ, які були вирішені в головнім позві."

РІШЕННЯ П. СУДДІ ДЕННІСТАВНА

На самім вступі він подає історію зорганізованя Укр. Автокефальної Православної Церкви з Київським митрополитом на чолі, незалежної від якого небув патріарха. Пояснює з якої причини перші єпископи тої церкви були висвящені самими священниками, без єпископів, і зазначає, що архієпископ Іоанн Теодорович є одним з таких єпископів і нині він являється єпископом "де факто" себто єпископом, який не є визнаний другими церквами. Підчеркує далше, що зносини архієпископа Теодоровича з царгородським патріархом для визнання його як єпископа стали причиною непорозуміння в церкві, і одною з причин цієї розсправи. Дальше він говорить про справу так:

"Це непорозуміння відноситься до духовних справ церкви над якою (цивільні) суди не мають жадної юрисдикції. Ми (т. є. цивільні суди) є заінтересовані тільки в справах дочасних.

"Другою важною стороною в цім процесі є заізнаний Петро Маєвський, який є признаний всіма сторонами (т. є. також і позиваючою стороною — замітка наша) як священник церкви, який був правно висвящений і через кілька літ вже є ректором (настоятелем парохом) соборної церкви св. Покрови в Виннипегу.

"Треба зазначити, що соборна громада піддержує свого пароху в цій справі, яка нині є перед нами. Тільки один член, який є між позиваючими, сторониць з єпископом.

"Єпископ екскомунікував священника і позбавив його парафії, але громада настоює на тім, щоб затримати його як їх пароху, і тому як раз є нинішня аплікація до суду, щоб він затвердив вирок єпископа при помочі судової заборони (інджонкшен)."

п. Суддя Денніставн далше наводить четверту секцію чартеру корпорації церкви і додає:

"Ця секція виказує, що парламент признавав незаінкорпоровані церковні громади як духовну церкву в відріженню від чартерованої церкви, яку парламент мав заінкорпорувати. На основі шестої секції (чартеру) громади можуть відповідною резолюцією прилучитися до заінкорпорованої церкви, якщо вони цього хотять. Коли вони вирішать лишитися поза заінкорпорованою церквою, то до них чартер корпорації не відноситься. Вони затримують своє ім'я і їх духовні і дочасні права не підпали жадній зміні.

"Громада соборної церкви св. Покрови ніколи не перепустила резолюції, щоб стати частиною доміняльної корпорації, і вона заперечує, що позиваюча корпорація має право якої небудь контролю над соборною громадою. Але та громада зробила деякі другі рівнозначні акти, які по моїй думці виключають таке заперечення, на скільки воно відноситься до дочасних прав. Я цієї точки не вирішую, бо я не думаю, що які небудь дочасні справи відносно цієї громади, або її тростісів, є зачеплені в цій справі.

"Обидва індивідуальні позиваючі (Богонос і Бугера) позивають в такім самім характері як позиваюча корпорація. Єпископ самий не позиває. Хоч по-

зов є намаганням надати примусову силу вирокові екскомунікації єпископа, самий єпископ не робить особистого відклику до суддів за такою помочю...

"Мое перше заключення є, що жадні дочасні права позиваючої корпорації не є нарушені в цій справі, і з цієї причини позов відпадає."

Суддя далше розглядає справу відносно тростів соборної громади і рішає таке:

"Вони не мають нічого спільного з напачуванням або утриманням священників. Вони не платять платні священникам, вони не наглядають над дисципліною, вони не мають жадної духовної юрисдикції, і вони як корпорація не мають нічого спільного з церковними функціями єпископа або церковних суддів..."

"...Лишається вирішити справу судової заборони проти священника.

"Те, що я сказав попередно щодо позиваючих і їх правового становища, вистарчає, щоб вирішити справу таксамо і щодо священника, бо наскільки юрисдикція єпископа в духовних справах не підлягає розглядові цивільного суду, остільки я не можу сказати, що його засуд має бути усунений.

"Він екскомунікував священника і наложив на него такі духовні кари, які звязані є з відмовою єпископського признання, але він не був в силі позбавити священника його парафії або його утримання.

"В контрпозиві нас просять, щоб ми усунули засуд (церковний) на тій основі, що церковний суд не був відповідно переведений над священником, тому, що він не дістав відповідного нотису про (церковний) суд або відповідних напінень предвиджених канонами церкви перед тим, заки проголошено було над ним занадто строгий вирок екскомунікації.

"Перечитання евіденції (т. є. доказів) що до цієї точки — замітка наша — приводить мене до заключення, що (церковна) розсправа не була переведена так як це приписують канони церкви. Священникові не було закинено зломання якого буй морального закону, не закинено йому жадної ересі ані схизми, і нема жадноу сугестії, щоб він що небудь злого зробив. Його найбільші провини були: передавання Служби Божої через радіо, небратерське відношення до його єпископа, і переписка з церковниками, що були чужими церкві.

"Він не явився на розсправі, щоби себе оборонювати. Для його суддів це виглядало на непослух супроти церковних властей.

"Засуд над ним є надмірно строгий. Жаден засуд не міг би бути більше драстичний.

"Ми мали в цім суді кілька справ, в яких позиваючі нарікали, що їх виключенню з релігійних громад. Звичайний засуд виключення позбавляє виноватця його релігійних потіх, але в цім випадку засуд позбавляє священника його средств до життя, і дуже часто це викликає в суспільстві духа острацизму," (т. є. такого засудженого викидають поза рамці суспільства — наша замітка)...

"Я не думаю, що це все вистарчає для суду, щоби видати судову заборону, крок який може довести до переслідування за образу суду і до заарештовання виноватця за нарушення такої заборони..."

"Як я вже попередно сказав, я не думаю, що ми маємо юрисдикцію усунути вирок єпископа, але з другого боку, ми

не можемо давати помочі від суду для того, щоб такому (церковному) вирокові надати примусову силу..."

"В часі аргументу адвокати позиваючих (т. є. корпорації і Богоноса і Бугери — наша замітка) заявили, що вони хотіли розкол усунути і що коли священник заручить, що він визнає авторитет єпископа в задовляючий спосіб, то вирок (церковний) проти него (о. М.) буде усунений. Це є розумна оферта і в моїй екстремній опінії повинна би бути прийнята. Сварки такого рода приносять більше шкоди як добра для церкви, до якої всі ті сторони (зн. позиваючі і пізвані — наша замітка) заявляють свою вірність. Непорозуміння між церквою заінкорпорованою і церквою духовною не є незвичайні, але досвід показує, що такі непорозуміння усуваються, коли на це є добра воля і коли жадна сторона на настоює на цілковиту побіду. Я углядню апель і відкидаю позов з коштами. Рішення, яке відкидає контрпозов, повинно остати."

РІШЕННЯ П. СУДДІ ТРУМАНА

"Цей апель видвигає інтересні kwestії. Звичайно як священник є виключений установленими властями офіційної церкви в справах дисципліни, його парафія приймає таке рішення в звичайнім порядку, залишаючи за ним право шукати задоволення в цивільних судах, коли є думка, що йому сталася кривда з законного боку. В теперішнім випадку церковна громада є в повній згоді з священником і тримає його в своїй церкві."

п. Суддя Труман далше переповідає, о що розходиться позовникам в їх позві і як прийшло до судового відклику. Далше п. суддя подає історію соборної громади, яка зорганізувалася в 1924. а в 1925 побудувала соборну церкву і того самого року заінкорпоровалася під манітобським законом щодо церковних земель. Далше він подає важніші точки статусу соборної парафії. Потім суддя переповідає важніші точки доміняльної корпорації, яка повсталала в 1929 року. В 1932 р. о. Маєвський став парохом Собору і є ним далше від того часу. Відносно архієпископа Теодоровича п. суддя каже, що він став єпископом канадійської церкви в 1924 р. Дальше суддя говорить таке:

"Протокол Четвертого Собору Церкви, який відбувся в липню 1924, виказує задоволення собору, що церква дістала свого українського єпископа і що в той спосіб церква в Канаді злучилася з Українською Православною Автокефальною (Автономною) Церквою, яка є під проводом українського митрополита в Києві, Василя Липківського. Архієпископ був висвящений в Києві 1921. Протоколи виказують, що другий Собор, в 1919 р. заявив, що Українська Православна Церква в Канаді вважає себе частиною Православної Церкви на Україні, але злучиться з нею тільки тоді коли та стане автокефальною або незалежною від російської або якої другої церкви і коли духовні і адміністраційні справи її будуть в руках українців. Це становище було знова потвердження на конференції в вересні 1925. Починаючи десь з 1930 року архієпископ представив перед Канадійською Церквою свій погляд,

що внаслідку відносин в Росії і тяжкого положення церкви на Україні було бажаним визнати, що зв'язь церкви з митрополією в Києві з'являється перервана і тому треба шукати зв'язку з патріярхом в Царгороді. Виглядає, що він написав до патріярха в цій справі в липні 1931. І священники і миряни на соборах і конференціях осудили цей проект, а один з найсильніших і найбільш отвертих противників того проекту був о. Савчук. В 1932 р. на конференції архієпископа і священників, єпископ предложив зміст меморандуму, який він пропонував післати до патріярха. Перейшла резолюція, яка дала право консисторії кооперувати в цій справі з архієпископом. На 6-го березня 1935 р. були підписані між Українською Православною (Католицько-) Церквою Північної Америки і між Українською Антикефальною Православною Церквою Злучених Держав тезис для дискусії в цілі їх кооперації і злуки. В тих тезисах обидвоє включене застереження, що злука обидвох церков наступить аж тоді коли святийший вселенський царгородський патріярх дасть свою згоду і благословіння на канонічне оформлення єпископату пресв. Іоанна Теодоровича як єпископа злученої церкви. На 13-го березня 1935 р. архієпископ написав як архієпископ Укр. Прав. Церкви в Злучених Державах і в Канаді листа до царгородського патріярха і просив його, щоб він прийняв Укр. Православну Церкву разом з її ієрархом, в його теперішньому сані, під юрисдикцію і покров св. вселенського патріяршого престолу в Царгороді."

"п. Василь Свистун, який був головним організатором соборної парафії, остро протривився пропонуваній злуці з Царгородом і в надрукованій памфлеті поборовався як зраду Канадійської Церкви. Спрокидаючи цю пропозицію він рівночасно дав вираз непогамованій нагані для архієпископа. Архієпископ зробив оскарження проти п. Свистуна, які мали бути переслужані церковною судовою комісією. Юрисдикція комісії є зазначена в 31-ім параграфі статуту церкви. п. Свистун повідомив судову комісію, що цей параграф не відноситься до него і відмовився явитися перед комісією. На конференції священників, яка відбулася в червні, 1935, був присутній архієпископ. Там становище п. Свистуна було дискусоване і архієпископ запитався, хто з священників отримував листи від Київського митрополита, листи, які були опубліковані в памфлеті п. Свистуна. о. Маєвський сказав, що п. Свистуна не можна ігнорувати. Згадані листи отримав від митрополита о. Маєвський і дав їх п. Свистуну. Архієпископ сказав, що п. Свистуна треба судити без огляду на це, чи він на суд явиться, чи ні. Перейшла резолюція, яка підтримувала архієпископа в тій справі. о. Маєвський не голосував.

"Нав'язання зносин між церквою і Царгородом прийшло під увагу потім, як архієпископ скінчив свою промову, і перейшла резолюція, що конференція застерігає собі цілковиту свободу свого рішення по отриманню відповіді від патріярха. о. Маєвський не голосував. Друга справа, яка була дискусована в присутності (присутності) архієпископа, було його становище в канадійській церкві. о. Савчук заявив, що Собор повинен вирішити, що вже прийшов час, коли Канада повинна мати окремого єпископа, який міг би давати відповідні інструкції Консисторії. Другі (священники) висказували такий самий погляд. Коли хтось піддав гадку, що така дискусія

припинювала архієпископа, архієпископ запитався, який був би канадійський погляд, коли конечність вимагала б, щоб він перейшов до Канади. о. Савчук сказав "Архієпископ перейшов би до Канади без жадного престіжу. Нас поставлено перед фактом доконаних переговорів з патріярхом."

"В червні і липні 1935 р. відбувся Семий Собор церкви в Саскатуні і на нім був прийнятий єпископ. п. Свистун сказав гарячу промову, в якій закидував єпископові зраду церкви, тому що він шукав злуки Церкви з царгородським патріярхом. Становище п. Свистуна мало підтримку київського митрополита в листі до п. Свистуна, якого він прочитав."

"п. Суддя Труман наводить текст того листа київського митрополита, а потім списує ту сцену з сегого собору, де відчитано було переписку між о. Маєвським і проф. Огієнком і між о. Лещишином і проф. Огієнком. Потім п. суддя перерає зміст промови о. Маєвського на Соборі і відповідь єпископа, а також згадає про резолюцію нагани Собору для п. Свистуна. Дальше п. суддя згадає про угоду між Брацтвом Оборони Рідної Церкви і Консисторією відносно канонічного становища церкви. Причиною дальших непорозумінь по Семім Соборі, переповідає п. суддя Труман, був лист о. Маєвського з 1-го серпня, 1936, до Консисторії, в якому він згадає про дозоровлення митрополита Василя Липківського для студентів духовного семинаря, а також уривок листа митрополита в справі запрошення п. Свистуна, щоб він відвідав Канаду. Суддя дальше згадає резолюцію консисторії з 26-го жовтня, 1936, в якій консисторія заявила, що соборна громада остає поза межами спільної праці з церквою. На 10-го січня, 1937 соборна громада передала Службу Божу через радіо без дозволу Консисторії, і домімо упізнання Консисторії, переповідає дальше п. суддя. Внаслідку цього на 20-го січня, 1937, єпископ зробив оскарження проти о. Маєвського в справі передачі Служби Божої і в справі нельояльності і непослуху о. Маєвського до архієпископа. Рівночасно єпископ суспендував о. Маєвського, а Консисторія зажадала звороту антимінсу. Суддя Труман пізнійше переглядає статут церкви відносно церковної комісії, спинається на розсправі над о. Маєвським і наводить один уступ з протоколу того церковного суду, де о. Савчук говорить, що о. Маєвський наніс ганьбу церкві і собі, і де він згадає про благословення о. митрополита для п. Свистуна в його боротьбі з єпископом, і де він говорить, що єпископ дивиться на о. Маєвського як на людину, що хоче зробити в церкві розкол. По цім п. суддя Труман каже дослівно таке:

"Це все може бути правдиве, однак судовій комісії треба було дати листи і факти відносно тих листів. Сама заява, що Впр. о. Іоанн дивиться на роботу о. П. Маєвського, як роботу, що має привести до розколу в церкві, не є жадним доказом. Впр. о. Іоанн самий не міг такої заяви зробити. Він також мусів би предложити факти, на основі яких церковна комісія мала зробити свої власні заключення."

Суддя дальше зазначає, що церковна комісія знайшла о. Маєвського винним і виключила його як священника і члена церкви, але соборна громада його дальше тримає як священника. Потім суддя дає огляд того всего, що міститься в повзі, і каже таке:

"Треба зазначити, що позов не згадає

нічого про оскарження зроблені проти о. Маєвського і про росправу перед церковним судом, але є уложеной на основі погляду, що раз доказано буде саме виключення і нотис про таке виключення для запізваних, то тим самим вже є право на судову заборону і на віддання антимінсу."

Суддя Труман дальше піддає думку, що антимінс є маєтковою власністю корпорації і повинен би як така власність бути віданий корпорації. Відносно корпорації домініяльної п. суддя Труман говорить таке:

"Запізвані видвинули поважну квестію, а іменно, що самий позов як і церковний суд, яким о. Маєвський був виключений, мали б бути від іменні незаінкорпорованої церкви. Акт інкорпорації (чартер домініяльної корпорації) не має жадного застереження, що церква, яка тоді існувала під тим самим іменем, що й корпорація, зливається з корпорацією в одну церкву. Перестудіювання чартеру дає місце для твердження п. Ламонта, що корпорація є для цивільних і маєткових справ з зазначеними дочасними цілями і що духовна церква існує дальше з такою самою і виключною юрисдикцією на духовнім полі. Я лишаю це як отверте питання..."

"Як традиційна церква, з апостольською сукцесією, Укр. Гр. Прав. Церква в Канаді цілком певно не думала через акт інкорпорації відривати себе від живої і існуючої церкви і від її історичного зв'язку з київською митрополією на Україні, з якою канадійська церква є в духовній зв'язі і яка є скарбницею її віри і обрядів. З другої сторони, згадані оскарження, які були підтвердженні (церковним) судом, є цілковито світського характеру і не містять в собі жадних ріжниць що до доктрини. Твердження запізваних має своє значіння, тому що поступовання в зв'язку з висуненням оскаржень, зв'язку з конституцією церковного суду і його процедурою не є згідні, як вони говорять, з канонічним правом духовної церкви, яка дальше ще існує."

Суддя Труман далі спинається на церковнім суді і висказує свою думку, що о. Маєвський не явився на тім суді можливо й тому, що він з гори предвиджував, який буде результат того суду. Все таки п. суддя додає, що він не думає, що є достаточні докази, що архієпископ і о. Савчук зробили оскарження в злій вірі. Суддя Труман дальше говорить дослівно так:

"Питання було піднесене в цім суді, на якій основі щодо юрисдикції суд (себто суддя Донован) дав заборону проти о. Маєвського і тростів, хоч жадні маєткові або дочасні права позиваючих, з виїмком антимінсу, не потребують охорони. Позовники представили перед дост. суддею, який переводив розсправу, вирок церковного суду і на основі того вироку просили, щоби суддя дав судову заборону, що забороняє о. Маєвському правити в соборі, а тростам забороняє, щоб не позволяли йому правити і не тримали його як священника. Є багато зарековдованих судових справ, які вирішують, що церковні організації в Канаді, чи вони заінкорпоровані, чи ні, не є державними і не мають управліюваного становища, але вважаються тільки за свободні стоваришення. Закон признає їх існування і охороняє їх, даючи їм змогу користуватись маєтковими і цивільними правами. Цивільні суди не будуть мішатися до їх організації, ані не будуть вирішувати справ віри чи доктрин, хіба що будуть нарушені їх цивільні права. Це саме відноситься і до контрпозову за-

півзаного о. Маєвського, який не дав жадного доказу, що він потерпів яку небудь маєткову страту, і який заперечив в своїй обороні, що він коли небудь був священиком позиваючої корпорації.

"Яке шнівільне або маєткове право позиваючої корпорації є порушене тим, що соборна громада не хоче узнати виключення о. Маєвського, але противно тримає його дальше як свого священика? Позиваюча корпорація не виключила ані не екскомунікувала соборної громади, тому що та односторонньо, з виїмком одного тільки члена, заняла таке становище. Колиб навіть таке сталося, (т. є. коли б соборна громада була екскомунікована), то соборна громада могла б дальше існувати як свобідна церква поза заїнкорпорованою церквою і могла б мабути настоювати на тім, що вона дальше є в злучі з їх духовною матірною церквою і що позиваюча корпорація в такій злучі не є. Ані позовники, ані суд не могли б нічого в тій справі зробити. Становище о. Маєвського є таке саме. Він був священиком церкви в Україні й я узнаю, що він таким священиком даль-

ше є. Хоч позиваюча корпорація його виключила, йому не можна заборонити судовою заборорою, щоб він не правив в соборній громаді, так довго як ця автономна громада забажає користуватися його услугами. Ясно, що колиб він вдавав, що він є священиком заїнкорпорованої церкви, то тоді можна б було дістати декларацію, що він не є більше таким священиком, в позові проти него. Але, що соборна громада є вповні ознакомлена з фактами, така декларація не малаби для неї жадного значення."

"Судова заборона, яка забороняє запізаному о. Маєвському правити в Соборі, а запізанним тростістам забороняє наймати або позволяти йому це робити, є відкинена і позов є відкинений. Запізані мають дістати кошта позову і апелю, а позовники мають мати кошта пропорціонально спрочинені контрпозивом і апелю в справі контрпозиву, який є відкинений." (Тут треба зазначити, що другі судді в справі коштів не погодились з суддею Труманом і відкинули контрпозив без жадних коштів і не присудили, щоб о. Маєвський віддав антиміс).

до найвищого суду Канади."

Мимоволі насувається отце питання: Чому ж діставати дозволення апелювати до найвищого суду для консисторії корпорації і пп. Богоноса і Бугери, коли вони виграли апелю?

Відповідь ясна: Апелюють тільки ті, які програли. о. Маєвський і соборна громада апелю виграли, хоч п. Стечишин і о. Савчук старались брехливо представити в У. Г. і в Вістнику, що в дійсности о. Маєвський і соборна громада того апелю не виграли.

Та навіть і в тій вище наведеній коротенькій новинці п. Стечишин, уживаючи його власний вираз, збрехав аж два рази. Перше, неправда, що "адвокати Маєвського" ставили сильний спротив проти дозволення апелювати; вони тільки хотіли забезпечення коштів, бо справа такого дозволення є в цілковитій дискреції суду. Друге, в суді був тільки самий адвокат Гіп, а Арсенича там не було, і тому суд не міг дати дозволення Арсеничу, якого там не було.

Коли отже п. Мир. Стечишин цописувався так аж в трьох новинках, то о. Савчук ограничився на одній але за те довгій статті, бо вона займає цілу сторону і шпальту Вістника з 15 березня. Там він потішає себе тим, що суд відкинув контрпозив о. Маєвського. З того факту о. Савчук робить чотири дуже цікаві але й рівночасно дитинні заключення. Хоч суд вирішив через відкинення позову консисторії і через узгляднення апелю о. Маєвського, (і то в писаних рішеннях суддів), що о. Маєвський є правним православним священиком і то священиком Української Православної Церкви в Канаді (незаїнкорпорованої), то о. Савчук дурить читачів Вістника, що відкинення контрпозиву о. Маєвського означає, що о. Маєвський не є жадним священиком, хоч о. Савчук знає, що о. Маєвський має право дальше правити в соборі.

Ми вже нераз мали нагоду виказати вірним нашої Церкви, що п. Мир. Стечишин і о. Савчук залюбки послугуються, і то свідомо, неправдою в їх боротьбі з о. Маєвським і соборною громадою. Перекручення фактів і навіть самої основи нашої Церкви було їх звичайним оружам. Вважаємо, що варто буде подати (хоч в скороченні) три суперечні собі новинки п. Мир. Стечишина, а також статтю о. Савчука, одну за другою, так щоб і найбільш невірні Томи в нашій Церкві вже раз переконались про "правдомовність" двох головних членів консисторії, а з них один в англійських газетах деколи називає себе вже навіть "бішопом."

"Правда" про вирок суду в У. Голосі.

Перша новинка з 15 березня, поміщена під назвою "Вирок апеляційного суду в справі Маєвського," подає такі висновки п. М. Стечишина:

"1) Суд признає, що хоч соборна громада не ухвалила резолюції, що належить до Української Греко-Православної Церкви, то настільки поробила кроків такого самого значіння, що не може тепер заперечувати своєї приналежности до неї.

"2) Суд стає на становищі, що на основі закону церковні трости є тільки для законного удержування церковного майна. Вони не мають нічого ні з припиненням, ні з усуванням священиків, не платять платні священикам і взагалі не мають духовної юрисдикції, отже через те відпадає домагання судової заборони проти них.

КРУТНЯ У ГОЛОСУ І ВІСТНИКА В СПРАВІ ВИРОКУ СУДУ

Ніде правди діти, вирок апеляційного суду в справі о. Маєвського і соборної громади був страшним ударом для кліки з У. Голосу і Вістника, яка ввійшла собі, що Українська Православна Церква в Канаді — то власність кількох одиниць, а то о. Савчука, п. Мир. Стечишина і ще кількох з їх компанії.

У. Голос не знав і ще не знає, на яку стати. Він написав вже три новинки про вирок апеляційного суду і в кожній з них є цілком відмінна історія, а всі вони разом цілковито собі перечать. В першій новинці У. Г. старався впевнити своїх читачів, що то не о. Маєвський і не соборна громада, але консисторія і її помічники Богонос і Бугера, виграли апелю, або що найменше, що ніхто його ані не виграв ані не програвав, бо й навіть кошта обі сторони мусять платити. Уже в другій новинці У. Г. з великим боєм серця мусів признатися, що він "мимоволі" (хоч це було навмисне) зробив похибку за кошта. Однак щоб дальше замотати справу, п. Мир. Стечишин, який без сумніву може дістати пальму першинства між українськими редакторами за свій спеціальний спосіб "правдивого" реферования ріжних справ, так політичних як і церковних, написав дослівно таке в другій новинці (з 22 березня) про цю справу, нібито подаючи "дослівний" український перевід частини вироку:

"Признати відклик і відіслати (до кого?) позов з коштами Рішення з відосланням проти-позву буде оставати."

Правда, що всім читачам У. Г. було з того ясно як на долоні, який то вирок суд дав!? Суд "відослав позов з коштами." Ми пропонуємо, щоб п. Мир. Стечишин оголосив конкурс для читачів У. Г., щоб відгадали, що то має означати, що суд "відослав позов з коштами." І до кого був "відосланий" проти-позов?

п. Мир. Стечишин вдає семилітню дитину і переводить англійські слова "дисмис ді скшон від касте" як "відослати позов з коштами," знаючи дуже добре, що слово "дисмис" тут означає "відкинути," і що правдивий перевід тих англійських слів є "відкинути позов з коштами." Це є технічна фраза, яка означає, що позовники стратили позов і мають заплатити кошта.

Але вже в третій новинці У. Г. є знов цілком інша історія. Видко читачі У. Г. мусіли писати листи до п. Стечишина з домаганням вияснити їм, що в дійсности було з цілим тим вирокком і чому то У. Г. написав дві новинки, які собі цілком перечать. Видко, що на таке домагання п. Стечишин мусів ще одну новинку написати в У. Г. з 29 березня. Читачі У. Г. видко мусіли в своїх листах закидати п. Стечишиному, що він таки здорово "побрехався" в своїх двох новинках, бо ті самі читачі мали нагоду вчитати і в Н. Шляху і в вінніпеських анг. днівниках Фрі Прес і Трібюн, що о. Маєвський і соборна громада виграли апелю і що домініальна корпорація і пп. Богонос і Бугера мають заплатити кошта розправи й апелю. п. Стечишин не відважився написати, що Фрі Прес і Трібюн не написали правди. За те він відважився написати в заголовку третьої новинки таке: "Хто помилився, а хто збрехав," а в самій новинці пише, що п. В. Свейстун "збрехав" в Н. Шляху, бо там він ужив аж півтора шпальти, хоч самий вирок має всего навсего тільки три речення.

Тут знов п. Стечишин здорово побрехався. Бо самий формальний вирок суду має більше як сторону, а до того, коли правда п. Стечишина, що вирок тільки має три коротенькі речення, то чому п. Стечишин подав аж шість довгих уступів з того вироку в першій своїй новинці і ті шість уступів забрали три чверті цілої шпальти. До речі треба сказати, що п. Свейстун в новинці поданий в Н. Шляху цитував з рішень суддів, а ті рішення разом займають 48 сторін.

Брехливість п. Стечишина, якою він постійно послугується в теперішній церковній боротьбі, (а треба додати, що він є членом консисторії, і кому як кому але членом консисторії Церкви таки не пасує брехати), очевидно виходить на верх з самих його трьох новинок. При кінці третьої новинки він подає ось що:

"Дозвіл апелювати.

В понеділок 27 березня апеляційний суд помимо сильного спротиву адвокатів Маєвського, дав адвокатам Гіпові й Арсеничові свою згоду на внесення відклику проти його рішення

"3) Суд вважає себе некомпетентним уневажнити засуд церковного суду та єпископа, отже признає, що виключення Маєвського є важке. Однак догаданя судової заборони проти нього є за надто драстичне, бо знехтування цієї заборони потягає за собою обвинувачення за зневагу суду та ув'язнення.

"4) Суд вважає, що засуджений священник повинен покоритися єпископові, признати у вдоволюючий спосіб його авторитет і старатися таким робом о усунення засуду, бо спори такого рода роблять більше шкоди, чим добра для церкви.

"5) Суд відкликає позов Маєвського з домаганням \$50,000 відшкодування проти консисторії, церковного суду і єпископа.

6) Кошти судової розправи і відклику мають заплатити обі сторони."

В другій новинці У. Г. з 22 березня, "Як судді розуміли справу," п. Стечишин наводить уривок з рішення судді Денністайна і потім додає ось що:

"В виду такого цікавого розуміння справи не дивно, що судді видали таке рішення яке видали.

"При цій нагоді вважаємо за відповідне додати заувагу, що, подаючи минулого тижня новинку про вирок апеляційного суду в повістці справі, ми мимоволі зробили похибку при переповіданню правничих фраз. Буквально два послідні речення вироків кажуть так:

"Признати відклик і відіслати позов з коштами. Рішення з відосланям, проти-позву буде оставати."

Третя новинка з 29 березня ще більш цікава. Тій новинці п. Стечишин дає пророчистий наголосок: "Хто помилився, а хто збрехав." Поступаючи після засади "злочодій кричить: ловіть злочодія" п. Мир. Стечишин старається відвернути закид брехливості від себе і кинути його на особу п. В. Свистуна. Ось та новинка, яка дає цікаву характеристику метод, яких вживають члени консисторії:

"В 11-ч. "Українського Голосу" була подана новинка про вирок апеляційного суду в справі Маєвського. Вирок був виданий 13 березня того самого дня, коли згадане число "Українського Голосу" ішло до друку, а що вирок тоді ще не був зареєстрований, то ми подали його так, як розуміли його ті, що були в суді. Самий вирок був зареєстрований в суді два дні пізніше, а саме 15 березня, і тоді показалося, що в деяких подробицях він ріжниться від того, що ми подали.

"Завдання "поправити" нас взяв на себе п. В. Свистун в "Новім Шляху" з 20 березня, отже 5 днів після того, як вирок був вже зареєстрований і п. Свистун мав його в руках. Однак коли цей вирок в дійсності обмежується до трох речень, то п. Свистун ужив на нього більш півтори шпальти друку, включаючи до вироків опінії трох поодиноких суддів, що одні другим перечили (через те вони й були окремо написані). Правда, він витягає з тих опіній тільки те, що йому на руку, а решту пропускає. Тому нам лишається відповісти йому на його лад, що поза один уступ з його "поправки" всі прочі уступи — дожиною півтори шпальти друку — є рішучо неточні, або таки явно неправдиві.

"Правда є, що апеляційний суд: 1. уневажнив судову заборону, видану в грудні суддею Донованом, 2) признав кошти Маєвському і тростам Собору і 3) відкинув контрпозов Маєвського. Нічого більше у вирокі нема!"

Даймо тепер слово о. Савчуку, голові консисторії і адміністратору, який в англійських газетах зве себе "бішопом." Ось які "заключення" робить він в своїй довжезній статті "Вирок апеляційного суду в справі Маєвського" в Вістнику з 15 березня.

"Апеляційний суд, відкидаючи позов Маєвського, тим самим ствердив, що:

"1. Виключення Маєвського церковним судом, як священника й члена Української Греко-Православної Церкви в Канаді, є важке і зобов'язує.

"2. Статут Української Греко-Православної Церкви в Канаді, головню відносно церковного суду, є законний, правосильний і зобов'язуючий.

"3. Архиепископ о. Іоанн Теодорович є повноправним Єпископом Української Греко-Православної Церкви в Канаді, о. С. В. Савчук є повноправним адміністратором Церкви, всі члени Консисторії і члени Церковної Судової Комісії є повноправними урядниками та членами Церкви.

"4. Закиди Маєвського про "зраду" й "запродання" Церкви патріархові, про зломання канонів і про відступлення членів церковного проводу від віри, обрядів, науки, канонів, дисципліни й практики Української Греко-Православної Церкви в Канаді були і є безосновні."

Поминаючи справу урядування єпископа як єпископа, і членів консисторії як таких членів, і поминаючи їхнє членство в Церкві, якого в суді адвокати о. Маєвського не хотіли оспорювати, ви побачите, що по думці о. Савчука:

1) Суд признав, що "виключення Маєвського церковним судом... є важке і зобов'язує," але в той же час той самий суд дозволив тому самому о. Маєвському далі правити в соборі.

2) Що статут домініальної корпорації "є законний, правильний і зобов'язуючий," але в той самий час суд признав, що о. Маєвський, який поломив той статут, може далі правити в соборі.

3) Що закиди про "зраду" і "запродання" і про зломання канонів і т. д. церковного проводу "є безосновні і т. д.", але в той самий час суддя Денністайн виразно говорить, що суд над о. Маєвським був проти канонів Церкви, і всі судді признають, що "зрада" і т. д. того проводу була якраз причиною непорозуміння в Церкві а зосібна причиною процесу.

Ми навели тільки чотири "заключення" о. Савчука з його довжезної статті, що займає близько півтора сторони Вістника. В тій статті о. Савчук аж пріє, щоб "доказати," що консисторія таки не прогнала, а програв таки о. Маєвський, бо його контрпозив суд відкинув без коштів. Щоб доказати те, чого в дійсності суд ніяк не вирішив, о. Савчук подає в деталях контрпозив о. Маєвського, в якій він просив суд о відшкодування і декларації в деяких справах. о. Савчук передає детально ті всі уступи в контрпозиві і по кождім заявляє: "Апеляційний суд це домагання відкинув і бажаної декларації не видав."

В дійсності суд відкинув контрпозив о. Маєвського, не входячи зовсім в справи там піднесені і не вирішуючи зовсім тих справ, що й підчеркує в своїм рішенню суддя Робсон.

Що ж отже та ціла крутанина о. Савчука? Комау це на користь?

Все таки ми думаємо, що вже прийшов час, щоб отворились очі тим всім, які ще вірять нашій консисторії.

ЗЛОБА, ЗЛОБА І ЩЕ РАЗ ЗЛОБА.

Читачі Вістника й У. Голосу знають міру ненависті і злоби звісної нашої кліки до особи о. Маєвського хочби з того, що ті два часописи ніколи не пишуть про о. Маєвського як священника, але завсіди трактують його як несвященника, як світську людину. Те саме вони роблять і по вирокі апеляційного суду, який признав своїм рішенням, що о. Маєвський є повноправним священником української Православної Церкви.

Але вони співали цілком інакшої в часі переслухання в апеляційнім суді. Адвокат консисторії п. Гіп заявив перед суддями, що вони признають о. Маєвського як дійсного священника, тільки відмовляють йому права священника в доміяльній корпорації. В своїм аргументі для суддів, п. Гіп, адвокат консисторії, пише про о. Маєвського таке:

"Він (о. Маєвський) не був виключений з священства в якій небудь другій церкві поза заїнкорпоровану церкву. Коли він був священником Київської церкви (так як він твердить), або якої небудь другої церкви взагалі, поза позиваючою церквою, то він таким священником на даліше лишається. Його загальне висвячення як священника не є порушене цим виключенням. Вирок виключення порушує його сан (як священника) тільки в цій позиваючій церкві."

А в другім місці того самого аргументу адвокат консисторії дає ось таку заяву відносно особи, характеру і церковної праці о. Маєвського, а також відносно ваги соборної громади для цілої Церкви. І він підчеркує, що пише це на уповноваження своїх клієнтів, себто консисторії і пп. Богоноса і Бугери. Те що п. Гіп заявив відносно о. Маєвського, висказує не його особисті думки але думки консисторії. Ось вони:

"Адвокати респондентів (себто Консисторії) дістали уповноваження зроби бити ось таку загальну заувагу відносно цього сумного процесу.

Поза окремі акти, щодо яких є скарга, характер і здібности о. Маєвського не були ніколи квестіоновані ані єпископом ані кимбудь з властей респондентів (т. є. консисторії), і його вартість взагалі як здобуток для добра церкви як цілості була належно і вповні признана цілий час респондентами; як також була признана загальною праця соборної парафії і її надзвичайна важність як центральної і соборної парафії для будучности церкви.

Тільки таким признанням і як найкращою доброю волею супроти о. Маєвського руководилися і даліше руководяться церковні власти. Вони переконані, що одинока серіозна квестія, про яку розходиться в цій цілій справі, є квестія основної єдности в церкві, порядку і дисципліни."

Суддя Робсон наводить в своїм рішенню ті два уступи аргументу п. Гіпа і робить таку замітку про відношення о. Савчука до о. Маєвського:

"Цій заяві (себто п. Гіпа) цілком перечить острій тон того, хто виступав як прокуратор" (о. Савчук виступав на церковнім суді як прокуратор проти о. Маєвського).

До замітки судді Робсона треба додати, що консисторія все виказувала проти о. Маєвського тільки "острий тон" або просто ненависть і то не тільки перед апеляційним судом але й по вирокі того суду. І нині консисторія, о. Савчук, о. Кудрик і п. Стечишин, постійно титулюють о. Маєвського тільки "Маєвський"

або "П. Маєвський," та ще й стараються вмовити в читачів Вістника й У. Г. начебто суд також трактував о. Маєвського як світську людину, хоч суд признав, що о. Маєвський є правним православним священником.

Питаємо членів консисторії, чому то вони вважали о. Маєвського священником в аргументах перед судом, а перед судом і по суді публично даліше підчеркують, що о. Маєвський не є священником?

КРУТНЯ КОНСИСТОРІЇ З КАНОНАМИ.

Адвокати консисторії відпекуються "старих канонів," хоч о. Савчук присягнув на суді, що "старі канони" є канонами нашої Церкви.

Вірні нашої Церкви знають добре, що від Смого Собору наша консисторія все твердила, що "старі канони" є для нашої Церкви обов'язкові і що київські канони нас зовсім не обов'язують. На Семім Соборі о. Кудрик сказав, що київські канони для нашої Церкви цілком не потрібні, або що вони такі потрібні для нашої Церкви як Свистунів памфлет, а про той памфлет о. Кудрик писав не тільки що він непотрібний але й шкідливий для нашої Церкви.

о. Савчук, який ще в березні 1935, то є ще перед Семім Собором, писав, що наша Церква тримається старих а не київських канонів, записав перед суддею Донованом таке: (Подаємо з судових рекордів точний переклад на українську мову)

"Гіп - - Чартер і статут говорять про канони старої Греко-Православної Церкви. Чи позиваюча корпорація прийняла деякі з тих канонів, з тих старих канонів?"

о. Савчук — Позиваюча корпорація, так, в 1935 році прийняла резолюцію — перед заїнкорпорованням церкви наша церква трималася тих канонів так як і другі східні православні церкви, але в 1935 році прийнята була резолюція, яка більш докладно описала наш чартер щодо тих канонів."

Гіп — Ся резолюція вже є перед судом як доказ?

о. Савчук — Так.

Гіп — Ви розуміли під тим резолюцію останнього Собору?

о. Савчук — Так, це є екзибіт 23, а екзибіт 23А є переводом.

Гіп — Отче Савчук, чи ті старі канони можна знайти в якій небудь приписаній формі або книжці?

о. Савчук — Так, можна.

Гіп — Чи ви маєте таку книжку?

о. Савчук — Я маю її з собою.

Гіп — Чи можете предложити її судові?

о. Савчук — Я хочу предложити сю книжку."

При сім о. Савчук предложив як екзибіт ч. 30 книжку старих канонів церкви, як канонів зобов'язуючих нашу Церкву в Канаді.

Що однак сталось пізніше? Пізніше показалось, як це зазначає суддя Денністан в своїм рішенню, що при судженню о. Маєвського церковний суд не поступав після тих старих канонів. Це побачили адвокати консисторії трохи за пізніше, бо аж то переслухали в апеляційнім суді, де п. Свистун ясно доказав, що "суд" над о. Маєвським був проти тих старих канонів. На самім суді п. Арсеніч мав дати аргумент для консисторії відносно канонів, але сказав, що він не був приготований і попросив, щоб суд дав йому нагоду дати додатковий аргумент на письмі. Суд на це дозволив. В

тім додатковим аргументі, підписанім адв. Гіпом, адвокати консисторії пишуть ось таке про старі канони, (і ми подаємо це в точнім переводі на українську мову):

"Респонденти (себто позиваюча сторона, то є консисторія і тд.) піддають думку, що нема достаточного доказу, що позиваюча церква прийняла які будь з тих старих канонів. Одинокий доказ на це є в екзибіті 23А (протокол з Смого Собору), який виказує, що Собор з 1935 року "констатує, що Українська Греко-Православна Церква в Канаді стояла й стоїть відносно канонів на тому самому становищі, що і всі інші православні церкви, а в практичних справах поступає після свого статута й чарту, як самостійна церковна організація; колиж вирине спеціальне канонічне питання в конкретній формі, його рішається після спеціальних студій знавцями, покликаними в цій справі церковними властями" Ми піддаємо гадку, що повище наведений уступ не вистарчає як доказ, що ті канони були прийняті.

в) Ми признаємо, що в Аргументі Респондентів (себто консисторії і тд.) на ст. 9, параграф 20, ми висказали відмінний погляд респондентів щодо зобов'язуючої сили канонів в теперішній справі; але докладніша екзамінація наведеного уступу (т. є. резолюції про канони) з протоколів Собору з 1935 року приводить нас до заключення, що попередня опінія респондентів була помилкова."

Так отже вірні Церкви можуть бачити, що консисторія нині каже про старі канони "ні", коли ще вчора кричала під небеса "так." Таж за що головню провадиться в нас така запекла боротьба? Таж чому то консисторія так завзялась позбутись о. Маєвського не тільки як священника але навіть як члена церкви? Та чому така ненависть о. Савчука до о. Маєвського, що суддя Робсон спеціально це підчеркує в своїм рішенню? Та чому ж тільки громів посипалось на п. Свистуна, як не за ті канони? Та чи не писала все консисторія, головню о. Савчук від 1935 року, що наша Церква має ті самі старі канони, що й другі православні церкви і що київські канони то не наші? До того ще о. Савчук під присягою зізнає на суді, що корпорація на Соборі 1935 року прийняла старі канони. А вже по суді адвокати консисторії відрикаються тих самих канонів, за які консисторія тільки звела боротьби.

Це лишній доказ, якою крутнею консисторія воює. Що-як-що, але цей процес повинен вже раз отворити очі всіх вірних на ту крутню консисторію, а головню на "політику" о. Савчука, який якраз поставив цілу церкву в теперішнє важке положення, бо він перший публично заявив, що наша церква тримається старих канонів, хоч перед тим всі, а головню о. Кудрик, списали ціли стоси паперу і дали сотні проповідей і промов проти тих самих старих канонів. На соборі їх прийняли, ба-ще й підтвердили що о. Савчук є непомильний щодо свого канонічного становища, а тут, як грім з ясного неба, ті старі канони в Консисторії вже не є наші канони. А що київських Консисторія також не визнає, то виходить ціла комедія: що Українська Православна Церква в Канаді одинока в світі не має жадних канонів, хоч за ті канони вже є боротьба через кілька літ.

Ця справа з канонами повинна бути дальшим показчиком для вірних нашої церкви, яких то людей має вона в своїм

"проводі," в своїй консисторії. А спеціально, якого то знатока від канонів має вона в особі о. мітрата, адміністратора і голови консисторії, о. С. В. Савчука.

ЗАКЛИК. (Докінчення з ст. 1).

диктатом і самий єпископ коли тільки він перебуває в Канаді. Стали проти того становища і другі єпископи консисторії, навіть о. Кудрик, який самий дуже твердо стояв на тім же становищі перед т. зв. Семім Собором Церкви. Що це за становище: Це оборона київської канонічної основи нашої Церкви. Це оборона незалежності нашої Церкви перед чужими. Це недопущення нашої Церкви піти під покров і юрисдикцію царгородського патріярха, який вже раз продав був нашу Церкву Москві. Це оборона автономії церковних громад нашої Церкви. Це оборона права до духовної юрисдикції для нашої Церкви в Канаді, яка істнує окремо від корпорації, юридичної, яку наважилось захопити домініяльна корпорація, що є зорганізована тільки для дочасних, а не духовних справ Церкви.

Одним словом, соборна громада в тім процесі обороняла соборноправність, київську канонічну основу нашої Церкви, її автокефалію і незалежність від чужих патріярхів, священничу гідність одного з її священників, (чим оборонена гідність всіх других священників Церкви), автономію церковних громад та їх незалежність, а також незалежність цілої духовної Церкви від корпорації, яка загарбала духовну юрисдикцію Церкви.

З причини важности судового рішення, яке консисторія або її члени зараз по суді старалися представити в цілком мильному світлі, бо писали в Вістнику й У. Г. так начебто корпорація таки виграла, тепер та сама консисторія говорить, що хоче робити відклик проти того судового рішення до найвищого суду в Оттаві. Хоч кошта так-то анелю спадуть головню на позиваючу сторону, соборна громада буде мати так-ж свої кошта, а соборна громада ще не сплатила своїм адвокатам всіх зобов'язань за теперішню їх роботу.

Тому від імені тої громади і Брацтва Оборони Рідної Церкви ми кличемо до всіх щирих синів нашої Церкви, які хочуть бачити її вільною і соборноправною, і які не хочуть, щоб в нас повторилися ті самі клопоти, які були в других церквах з подібними корпораціями як наша домініяльна корпорація, щоб вони негайно дали свої жертви на кошти розправи.

Відзиваємось головню до всіх членів Брацтва Оборони Рідної Церкви і читачів Рідної Церкви. Зосібна відзиваємось до церковних громад. Громади повинні від себе післати жертви на кошта, бо в сім процесі права громада є найбільше зачеплені. Соборна громада сама не повинна нести тягару. Той тягар повинен бути розложений і на другі громади. Тому хай громади заразже ухвалить певні і то щедрі жертви на кошта процесу.

До тепер вже зложило жертви на сю ціль гарне число членів Церкви з Вінніпегу і з кольоній. Їх імена будуть оголошені в наступнім числі Рідної Церкви.

Жертви і збірки слати на адресу:

Ukrainian Church Defence Brotherhood,
606 McArthur Bldg., Winnipeg, Man.
або на адресу:

Ukrainian Orthodox Cathedral,
820 Burrows Ave., Winnipeg, Man.